

* ZPRÁVY *

V Оломоуцький симпозиум українців Середньої і Східної Європи

26–28 серпня 2010 р. на Філософському факультеті Університету ім. Палацького в Оломоуці відбувся ювілейний V Оломоуцький симпозиум українців Середньої і Східної Європи «Сучасна україністика: проблеми мови, літератури та культури», організований секцією україністики Кафедри славістики ФФ УП. У міжнародній науковій конференції, яка відбувалася під егідою Чеської і Міжнародної Асоціації Українців і була присвячена 10 й річниці відкриття секції україністики в Університеті, брало участь понад 80 учених з України, Австрії, Італії, Росії та Чеської Республіки.

До учасників симпозиуму з вітальним словом звернулися ректор Університету ім. Палацького в Оломоуці **проф. д-р М. Машлань**, заст. декана філософського факультету **д-р А. Калоус**, зав. кафедри славістики **доц. д-р З. Пехал**, професор Інституту славістики Віденського університету **М. Мозер** та керівник Консульства України в Брні **Я. Асман**.

Перед учасниками конференції стояло завдання: підсумувати результати наукової праці за два роки, які минули з часу роботи останнього симпозиуму (2008), та обговорити актуальні мовознавчі, літературознавчі й культурознавчі проблеми сучасного українського суспільства.

На пленарному засіданні було заслухано три доповіді: виступ **Й. Андерша** (Оломоуць) був присвячений десятиріччю існування україністики в Університеті ім. Палацького в Оломоуці, у доповіді **М. Мозера** (Відень) ішлося про віденський період в історії Українського Вільного Університету, а в доповіді **Л. Тарнашинської** (Київ) аналізувався антропоцентризм українського шістдесятництва (персоналістський розмір).

На конференції працювали три секції: *мовознавча, літературознавча та культурологічна*. На *мовознавчій секції* розглядалися питання, зв'язані зі структурою, розвитком і функціонуванням української мови в сучасному українському суспільстві. Їм були присвячені доповіді **С. Дел ь Гаудіа** (Відень) «Зіставлення італійського вокалізму з українською мовою», **М. Микитин-Дружинець** (Одеса) «Орфоепія українських голосних: історія та реалії», **Р. Трифонова** (Харків) «Експресивність і метамовний феномен вибачень за пафос у блогах», **К. Коротич** (Харків) «Комунікативні стратегії і тактики екологічного дискурсу», **Л. Заболотної** (Харків) «Латинські лікарські терміни як складне лінгвістичне утворення», **Н. Назаренко, Л. Бардіної** (Київ) «Деякі аспекти сучасного запозичення в українську мову спортивних

термінів-неологізмів», **Н. Кобченко** (Москва) «Сфера функціонування вільного поєднання», **М. Мельник** (Одеса) «Специфіка онімікону у збірці „Вибране“ Ліни Костенко», **С. Лавриненко** (Ізмаїл) «Культурноправові виміри фольклорного тексту». У доповіді **Г. Наєнко** (Київ) «Модель епістемічної ситуації та аналіз структури староукраїнського наукового тексту» було обгрунтовано можливість класифікації староукраїнських наукових текстів на основі стилістично-дискурсивного підходу, зокрема із застосуванням моделі епістемічної ситуації. Лінгвістичний аналіз українських фразеологізмів був представлений у доповідях **Г. Губаревої**, **Ю. Калашник** (Харків), **С. Руденко** (Харків) та **Т. Сукаленко** (Київ). Доповідачі **Н. Дарчук**, **О. Сірук** і **Н. Чейлитко** (Київ) говорили про особливості укладання електронного словника української лінгвістичної термінології, конструювання електронної лексичної картотеки українських діалектів та створення лексико-тематичної моделі дискурсу на основі синтаксичних критеріїв.

Предметом обговорення на *літературознавчій* секції були теоретичні аспекти української літератури різних періодів розвитку (доповіді **М. Васьківа** (Кам'янець-Подільський) «Експериментальний характер українського роману і романних форм 20–30-х років XX ст.»).

Н. Видашенко (Харків) «Екзистенціальні мотиви у „Щоденнику“ О. П. Довженка», творчість як відомих, так і малодосліджених письменників [доповіді **Я. Ходаківської** (Київ) «Василь Стус проти романтизму: стилістичні пошуки поета у 1960-х роках», **Н. Колодкевич** (Київ) «Образи церкви і в'язниці як виразники топосу ліричного героя у варіантах тексту В. Стуса», **К. Усачової** (Київ) «Францисканський монастир в українській літературі (на матеріалі повісті Наталени Королеви „1313“)»], фольклористична проблематика [доповіді **В. Федас** (Київ) «Михайло Максимович і його традиції: усна словесність як соціальний факт», **В. Баденкової**, **Ю. Баденкової** (Київ) «Концепт „колодязь“ в українських та німецьких казках», **О. Шалак** (Київ) «Фольклор Поділля у записках Олени Пчілки: методика збирання фольклору»]. Цікавою була доповідь **С. Криворученко** (Хуст), присвячена відображенню ментальних модальностей письменника у його творчому доробку. Увага концептувалася на логіко-філософському підґрунті формування ментальності й концептуальної системи особистості загалом, творчої особистості митця зокрема. Зіставний чесько-український план був представлений у доповідях **Р. Мерзової** (Оломоуць) «Карел Гінек Маха та Віктор Забіла як романтики природи», **А. Когутікової** (Оломоуць) «Реалістичне зображення жінки у творах Марка Вовчка та Божени Немцовой» та **І. Забіяки** (Київ) «Чеський літературний авангард в Україні: до постановки проблеми».

У доповідях на *культурологічній* секції йшлося про теорію і практику перекладу української літератури чеською мовою [**У. Холод** (Оломоуць) «Два основні підходи до перекладацького процесу», **Е. Оплеталова** (Оломоуць) «Переклади української літератури чеською мовою кінця XX ст.», **О. Газдошева** (Брно) «Граматичні, стилістичні й термінологічні помилки при перекладі правових текстів»], про формування культури особистості в різних соціальних групах [**С. Гармаш** (Харків) «Формування проектної культури студентів як передумова ефективної професійної діяльності», **Л. Шейна** (Харків) «Реалізація культурної та крос-культурної соціалізації у вищій школі сучасної України», **І. Плотницька** (Київ) «Володіння українською мовою як

складник професійної діяльності державного службовця», **Л. Малес** (Київ) «Політики пам'яті та полікультурність у соціокультурному аналізі українського суспільства», про українську лінгводидактику, педагогіку та етнопедагогіку [**Л. Шевцова** (Житомир) «Лінгводидактичні дослідження інфінітивних речень», **О. Кучерук** (Житомир) «Рідна мова в українській лінгводидактиці: сучасні тенденції та перспективи», **Ю. Березюк** (Житомир) «Спадщина Івана Франка в контексті української педагогіки», **Т. Веретенко**, **Н. Заверико** (Запоріжжя) «Особливості мовленнєво-комунікативної підготовки соціального педагога», **Л. Удовиченко** (Київ) «Сучасні методики вивчення образів-персонажів у лекціях про літературну освіту учнів»]. Цікавими були доповіді **С. Віхляєвої**, **Н. Віхляєвої** (Харків), **А. Міносяна** (Харків), **Л. Сапожникової** (Харків), **М. Матисової** (Житомир) та **О. Березюк** (Житомир), присвячені впливу креативної економічної освіти на культурний розвиток особистості, головним напрямом етнологічно-лінгвістичної підготовки в освітньо-виховних системах Полісся, культурно-освітній політиці в Україні. У доповіді **О. Мисечко** (Житомир) «Діалог культур у лексичному складі української мови» було проаналізовано методологічні основи розвитку лексичного складу української мови завдяки запозиченням з англійської у контексті діалогу культур. Аналіз категорій запозичень (безпосередніх і штучних), ступенів засвоєння запозиченої лексики, особливостей запозичення різних частин мови показав культурологічно важливу роль взаємодії української та англійської мов.

Можна констатувати, що ювілейний V Оломоуцький симпозіум українців Середньої і Східної Європи повністю виконав поставлені завдання, про що свідчить як тематично багата конференційна програма, так і високий теоретичний рівень виголошених доповідей, які викликали жваве обговорення. Учасники конференції познайомились з пам'ятками міста й побували на концерті оркестру «Народна музика ФРГАЛ», який грав і співав моравські, сілезькі й словацькі фольклорні пісні, а також виконав кілька українських народних пісень, підготовлених спеціально для учасників симпозіуму.

До конференції був опублікований збірник доповідей учасників: *UCRAINICA IV. Současná ukrajinistika. Problémy jazyka, literatury a kultury*. AUPO. Facultas Philosophica. Philologica 100 – 2010. Univerzita Palackého v Olomouci. Editor J. Anderš, DrSc. Olomouc 2010, 374 s. ISBN 0231-634X; ISBN 978-80244-2500-9.

Наступний VI Оломоуцький симпозіум українців Середньої і Східної Європи відбудеться 23–25 серпня 2012 р. (див. <http://www.ukrajinistika.upol.cz>).

Йозеф Андерш